

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.;
rândul cu litere garmond.

Din trecut.

I.

Revenind asupra celor spuse în primarticolul din numărul 96, dela 7/20 Septembrie a. c. al ziarului nostru, vom căuta să răspundem la întrebarea ce ni s'a pus, că oare când a eșit biruitoare în politica românească direcția reprezentată de ziarul nostru, direcția oportunistă, sau, cum să numește astăzi, direcția moderată?

Vom înșira lucrurile așa cum s'au întâmplat. Conclusele luate la anul 1869 din partea conferinței naționale dela Mercurea, când pentru Ardeal s'a decretat pasivitatea, nu au multumit pe toți fruntașii neamului din zilele acelea, cu toate că ele au fost aduse aproape cu unanimitatea voturilor celor prezenți, căci contra au votat numai patru: oamenii cari țineau la direcția politică precisată de Șaguna, la — activitate.

Nemulțămirea s'a manifestat pe multe locuri mai ales după ce se știa, că guvernul n'a pus funcționarea comitetului național, ales la Mercurea, ci a ordonat dizolvarea lui și punerea membrilor din cari fusese compus sub controla organelor administrative. Din aceste dispozițiuni ale guvernului au înțeles mulți, că cei dela putere consideră comitetul de o corporațiune, care n'ar sta pe baze legale.

Pe la finea anului 1871, în 13/25 Decembrie, se ține apoi o conferință bine cercetată în Zernești, sub conducerea protopresbiterului Ioan Meșianu, actualul nostru Arhiepiscop și Mitropolit, și în ea cu vot unanim se decide acceptarea activității întru apărarea cauzei noastre naționale. E de notat, că aderenții politice de activitate erau considerați pe atunci tot așa de slabi Români, ca astăzi aderenții politice

moderate române, ba nici nu erau considerați de Români, pentru că în adunarea națională din anul 1875, ținută în Sibiu, li s'a spus în față că „Activiștii nu sunt Români, ci maghiarom și trădători”. Firește, în frunte cu șeful lor, cu marele Șaguna.

Conferința din Zernești a căutat însă să salveze și principiul continuității în politica românească, din care motiv a hotărât să fie rugat vechiul comitet național permanent, ales din partea congreselor naționale dela anii 1861 și 1863, (care nu era dizolvat, ca cel ales la Mercurea) ca să și continue activitatea și să convoace o mare adunare națională, pentru formularea programului activist și pentru precisarea formei de procedere în politica românească.

Ideea s'a lăsat și a prins teren în Ardeal. Cei din jurul lui Șaguna au ardeul mult ca să-l înduplece și pe el să iasă din casă pe care și le impusese încă la anul 1866 și să se pună de nou în fruntea mișcărilor politice românești, iar Șaguna a consimțit, și a invitat cu bun succes la împreună lucrare și pe Mitropolitul Blajului. Clubul comitatens național român din Făgăraș a apoi afacerea în mâinile sale și convoacă conferința națională la Sibiu, pe zilele de 23 și 24 Aprilie v. la care conferință invită prin circular trimis în toate părțile pe toți fruntașii inteligenței române din Ardeal, cari sunt rugați să se constituie numai decât în cluburi naționale, pentru a alege delegați, cari să-i reprezinte în conferință.

Comitetul de inițiativă din Făgăraș primește răspunsuri mulțumitoare din toate părțile Ardealului, — numai din 4 locuri nu, — și primește în ele asigurarea, că se vor trimite delegați la adunare din toate comitatele locuite de Români.

Conferința s'a ținut în zilele de 23 și 24 Aprilie v. sub presidenția lui Ioan Bran de Leményi, fost căpitan suprem al districtului Fă-

găraș, participând la ea delegați din: Brașov, Bran, Săcele, Făgăraș, Alba-Iulia, Hunedoara, Hațeg, Deva, Sebeș, Orăștie, Sighișoara, Mediaș, Cluj, Ofenbaia, Solnocul-inferior, și din alte părți.

Conferința votează cu aproape totalitatea voturilor următorul proiect de conclud prezentat din partea avocatului din Brașov, Iosif Pușcariu:

„Adunarea aceasta se declară pentru activitate pe terenul politic, prin urmare și pentru participarea la alegerile deputaților dietali. Ea institue un comitet pentru realizarea acestei declarațiuni, pe care o va împărtăși cluburilor înființate, ori înființându-le, tot spre același scop. Ținuta politică pe mai departe și precisarea postulatelor Românilor le concredre unui organ central național (congres, conferință) spre reînființarea căruia va ruga pe ambii capi români bisericești, ca să iee inițiativa...”

Comitetul ales a dezvoltat apoi o activitate vrednică de toată lauda. A încunostițat imediat toate cluburile comitatense române despre hotărârile luate în conferință, a adresat apel populațiunii române din Ardeal, ca să se gătească de luptele electorale, a înaintat adrese Mitropoliților, ca să se pună ei în fruntea mișcărilor, și în 16 Maiu a fost norocos a putea trimite tuturor cluburilor următoarea îmbucurătoare înștiințare:

„Vă aducem spre plăcută știință, că ambii capi ai bisericilor noastre române s'au învoit a lua inițiativa în cauzele noastre naționale, pentru care lucru i-a rugat conferința națională din 5 și 6 Maiu n. (23 și 24 Aprilie v.) Sibiu, 16 Mai 1872. Comitetul.”

Mitropoliții esoperează dela guvern concesiunea de a se convoca un congres mare național, dar numai după alegeri. Toate erau deci puse bine la cale, pentru a fi abătută

politica românească la cărarea ei cea adevărată, pe care putea să ajungă la succese mulțumitoare, pe cari și în trecut Românii numai atunci le-au putut avea în acțiunile lor politice, când acestea erau conduse și chibzuite de Arhieriei lor.

Eram deci pe bună cale de a ajunge iarăși la zile de glorie în politica românească, dar... cei-ce chemare au să vegheze cu neadormire, ca să nu se întâmple vre-o *tradare de neam* din partea nimeni, — oameni de cari am avut totdeauna, — au început să tragă clopotul cel mare și să alarmeze lumea românească, că e vândută cauza națională a Românilor din Ardeal, deci ea trebuie salvată pe o cale oarecare, până se mai poate face salvarea!

Se convoacă o altă conferință națională, la Alba-Iulia, pe 27 Iunie n. și ca și cum la Sibiu nu s'ar fi întâmplat și nu s'ar fi hotărât nimica, se decretează în ea de nou pasivitatea, deci abținerea dela alegeri, conform concluzelor aduse în conferința dela Mercurea, pe care unul dintre oratori nu o mai slăbea din: „Sfânta Mercurea” cu „sfintele ei concluze”.

Și a ales și adunarea din Alba-Iulia un comitet central, pentru executarea concluzelor aduse. Prin urmare aveam două comitete, unul activist, altul pasivist, dintre cari la început cel dintâi își apăra legalitatea și dreptul de existență, dar în urmă, la sfatul lui Șaguna, a declinat dela sine orice răspundere pentru situația grea ce s'a creat Românilor din Ardeal în urma confuziunii provocate de radicalii din zilele acelea, și a lăsat pe pasiviști stăpâni pe situație. Meargă ei înainte, pe calea de ei preamărită, pe calea nelucrării, a mormăririi politice, și fie a lor gloria de a fi salvat neamul românesc, dus (după credința lor) la prăpastie, de Șaguna și oamenii săi!

FOIȘOARĂ.

Notițe istorice

referitoare la bisericile din protopresbiteratul Dej

de Gavril Hango, presbiter.
(Urmare).

9. *Cubineuța* filie la Ciubanca. Biserică de lemn, edificată în anul 1829 și zugrăvită în anul 1865 prin Mihail Șoimușan din Moigrad (com. Sălsigiu) și Alex. Lung din Lupoia. După zugrăvire a fost sfințită din nou prin protopopul tractual Ioan Bodea d.n.C. Giurgești. — Chramul S. S. Arhang. Mih. și Gavr. — Antimis dela ep. D. Novacovici. — Cărți bis. 13. Biblie nu are. — Iconostas pictat și sculptat fumeu. — Are din vechie o bucată de os dela un deget dela mână, ce se păstrează ca relicvie sfântă, și la care în sărbătoarea Adormirii Născ. de Dumnezeu se fac procesiuni (sfințenii, cum se zice pe aici) atribuindu-i se dar de tămăduiri.

10. *Corueni*. Biserică mare de piatră, zidită în anul 1867 și sfințită tot atunci prin prot. J. Bodea. — Chramul S. S. Arhang. Mih. și Gavr. — Antimis dela ep. D. Novacovici. — Cărți bis. 13. Biblie nu are. — Iconostas pictat și sculptat fumeu. — Are din vechie o bucată de os dela un deget dela mână, ce se păstrează ca relicvie sfântă, și la care în sărbătoarea Adormirii Născ. de Dumnezeu se fac procesiuni (sfințenii, cum se zice pe aici) atribuindu-i se dar de tămăduiri.

11. *Curtuiș*. Biserică veche de lemn, zugrăvită la anul 1785, și acoperită din nou la anul 1904. — Chramul neindicat. — Antimis dela ep. D. Novacovici din anul 1762. — Cărți bis. 14. Biblie nu are.

12. *Deș*, reședința protopresbiteratului cu același nume. Prin lunile lui Aprilie și Mai din e. 1873 o parte a poporului gr. cat. rom. a trecut la biserica noastră și pe o grădină luată în arandă a improvisat tot atunci un local de rugăciune, construit din scânduri și fără turn, înaintea căruia între doi stâlpi de lemn acoperiți cu șindile, au așezat un clopot. Localul acesta, mai bine zis baracă, a fost sfințit prin adm. par. Samuil Cupșa, par. în Cupșeni și protop. tract. Solnoc II. — Antimis i-a dăruit fer. arhiep. și metr. Andrei Baron de Șaguna, cu Chramul S. S. Arhang. Mih. și Gavr. — Nu mult după aceasta Consistorul arhid. a cumpărat grădina, pe care se află azi casa parohială și școala noastră elem. mixtă și în a. 1875 poporul a adus aici casa de rugăciune, sfințindu-se din nou prin adm. par. amintit și prot. tract. I. Bodea al Solnoc. I. În anul 1897 s'a mai cumpărat o grădină, într'altă stradă, pe care apoi în anii 1900—1902 s'a zidit biserica frumoasă de piatră, de azi, care s'a sfințit prin par. loc. și protop. tract. Teod. Hermann la 16/29 Octombrie 1905, iar vechiul local de rugăciune s'a demolat în luna lui Februarie din anul 1906. În turn are 3 clopote mari, cari sună foarte fru-

mos. Iconostasul e pictat de profesorul de desen dela gimn. de stat din loc. dar cu foarte puțin gust estetic. — Diferite cărți bis. are 29. Biblia lipsește.

13. *Gherla* filie la Deș. Până prin anii 1860 pentru arestanții dela penitenciarul reg. ung. regn. de aici serviciul divin s'a făcut în diferitele localități ale districtului vechi dela institut, iar după anul acesta s'a aranjat o capelă stabilă în parterul aripei de către Nord-vest dela edificiul cel mare nou cu trei etaje, zidit în anii 1857—1860. Antimis are dela ep. V. Moga din an. 1837, dar fără indicarea chramului și fără moaștă. Chramul e sf. Nicolae arhiep. dela Mra Lichiei. Inscriptiile de pe Antimis sunt în limba română și slavonă. Capela are două clopote și e provăzută cu toate cărțile rituale în număr de 36, atât cu litere cirile cât și cu litere latine; Biblie are, edit. de Șaguna din Sibiu, 1856—1858. (Vezi: Monografia capellei de spiritusului actual Gavril Hango, în „Tel. Rom.” 1903 Nr. 90 și 92—100). — De prezent se luoră la un Iconostas nou pentru capela. Credincioșii noștri din oraș, puțin la număr, neavând local de rugăciune și la capela din penitenciar ne mai permițându-li-se să umble, cerțetează biserica gr. cat. rom. și sunt afiliați la matra Deș.

14. *Diug*. Biserică mare, de piatră cu cupolă, edificată în anii 1892—1896 și sfințită la 16/28 Septembrie 1896 prin fer. arhiep. și metr. Miron Romanul. Icon-

ostasul pictat frumos de Iosif Seemann. Chramul necomunicat. — Antimis în limba greacă, din anul 1751, dar nu se arată dela cine. — Cărți bis. 14. Biblia lipsește.

15. *Diviciorii mari*. Biserică veche, de lemn, strămutată și iarăși zugrăvită la anul 1786. Iconele împărătești au fost dăruite de protopopul Iános și soția sa Sándra din Cheștin, o comună azi gr. cat., din jos de Cheuchis. Din protoc. botez. se vede, că dela anul 1812 și comuna Nușfaleu (Apanagyfaló) era gr. ort. și numai mai târziu sub episc. Moga a răstăcit dela biserica ortodoxă la biserica unitară bis. pap. — Chramul: S. S. Arhang. Mih. și Gavr. — Antimis dela episc. Moga din anul 1837. — Cărți bis. 23. — Biblie are edit. de Șaguna. — Se fac pregătiri pentru biserică nouă.

16. *Dobricel*. Biserică veche, de lemn, zugrăvită. — Chramul neindicat. — Antimis dela ep. Șaguna, din 1850. — Cărți bis. 22. Biblie nu are.

17. *Esc*. Biserică veche, de lemn, renovată în anul 1837 prin Marian Timoc din Pruni, zugrăvită în a. 1861 prin anumit Mihail (Șoimușan? v. Ciubanca) și sfințită în a. 1863 prin protopopul (?) Ioan Greblea din Muncel. — Chramul: Sf. Nicolae. — Antimis dela ep. D. Novacovici din a. 1762. — Cărți bis. 10. Biblie nu are.

(Va urma).

Intr'un raport amănunțit despre activitatea sa, datat din 27 Octombrie n. 1872 și publicat în coloanele ziarului nostru, comitetul *activiștilor*, reprezentat prin președintele *Paul Dunca*, vicepreședintele *Dr. Ioan Borcia*, și secretariul *Dr. Ilarion Pușcarin*, spunea, cum la începutul alegerilor pentru dietă erau preparați Românii în toate cercurile electorale pentru activitate și participare la alegeri, dar a venit conferința dela Alba-Iulia și a provocat confuziunile, de „cari se rușinează fiecare Român adevărat.” Natural deci, că „pozițiunea acestui comitet a devenit atât de grea, încât nu mai poate lua responsabilitatea asupra sa pentru nereușirea programului său...” „Lăsăm deci să ne judece, pe noi și pe adversarii părerilor și principiilor noastre, națiunea însăși...”

Iată deci un cas, când politica ziarului nostru a ajuns învingătoare, și rămânea învingătoare, dacă cei de altă părere nu terorizau lumea, și nu abăteau opinia publică românească în mod forțat iarăși în apele lor.

Conferențele învățătoarești.

VI.

Atențiunea și susținerea ei în școală.

De *Dionid Bedeleian*, inv. în Hădărean, tractul Lupșa.

Înainte de a intra în chestie vreau ca în câteva cuvinte să vorbesc despre educațiune și despre om, pentru că numai prin educațiune se desvoltă atențiunea în om.

Pe filozofii din secolii trecuți o întrebare îi preocupa: Ce ar face doi oameni crescuți singuratici într-o pustietate întâlnindu-se la o altă?

Puffendorf zice, că întâlnirea lor ar fi foarte amabilă; Hobbes, autorul maximei: *bellum omnium contra omnes*, zice, că foarte dușmănoși ar privi unul la altul, iar Rousseau ne spune, că ar trece unul pe lângă celălalt tăcuți fără să zică ceva. La acestea Schopenhauer observă, că toți 3 au dreptate și tot nu au dreptate. Și astfel își explică afirmarea: Omul dela naștere e înzestrat cu calități morale. În unii sunt calități de aceste în măsură mai mare, iar în alții în măsură mai mică; deci depinde modul întâlnirii lor dela numărul astorfel de calități ce posed. Este om, care la prima vedere deșteaptă în tine simțăminte vrășmașe, iar altul dragoste. Intre hotarele aceste multe gradațiuni sunt.

Și acum să ne întrebăm, care din acești ougetători are dreptate? Înainte de a răspunde, permiteți-mi să vă îndrept privirea la istorie și spre mersul dezvoltării culturale. Observându-le aceste vom vedea, că fondul întrebării e greșit: E imposibil a numi ființa aceea om, care a crescut așa singuratic. Oare acea în care parte e inimei și-ar așeza bunurile: moralitate, virtute, umanitate? În care colț al minții concepția demnității, onoarei, datorinței, recunoștinței care la o altă caracterizează pe om? În asemenea ființă nici drojdia bucuriilor acestora n'ar fi, oăci putem zice despre ei ca Mefisto: Cu nimic nu-s mai buni decât lăcustele câmpului: zboară, sar, că doar între animale ele sunt cele mai animale. — Din exemplul adus două adevăruri reies. Unul e, că la existența unui om societatea e o necesitate sine qua non, a doua, că și în societate numai prin educațiune se face omul bun. Omul fără toate ar putea fi, dar fără om și educațiune nu.

Educațiunea, o concepție auzită zilnic, de care se țin ca baze fundamentale disciplina și deprinderea, înseamnă aole efecte, cari influențează la construirea caracterului și spiritului nostru. Din milioanele de efecte toate lasă câte o urmă în noi, conștiința sau inconștiința. Educațiune, zice Mark Pattison, e tot ce modifică natura, caracterul, datina, puterea omului.

Cu înțelesul acesta multe întrebări putem deslega, însă și doctrina aceea falsă, că știința e educațiune.

Căți susțin că succesul educațiunii depinde dela numărul obiectelor de învățământ, și susțin că e rea școala aceea unde sunt puține studii. Nu le vine în minte adevărul cel mare, că din puțin poți învăța mult, și cu bogăția planului de învățământ în obiecte umblă sărăcia succesului în munca școlară. Din raționarea de până aci reiese, că educațiunea e viață, e preparare spre viață omenească. Datinele acelea, cari le-am însușit prin educație cu

timpul pășesc în fusiune una cu alta și se prefac în a doua natură. Dacă fusiunea aceasta e numai la aparență, atunci aplicările animale la ocazii favorabile să ivesc și se vede în noi animalul brut.

Sub educație populară înțelegem, că pe băiat să-l învățăm toate, fără ca să-l dedăm a trăi și simți omenește, și purta rea omenească să-i fie a doua natură.

Mijloacele la acestea nu-i știința, ci sinceritatea, cordialitatea, exemplul, recunoștința și disciplina.

În spiritul acesta au cuprins educația și umaniștii din periodul renașterii, tot așa și neumaniiștii (Herder, Wolff, Richter, Lessing etc.).

Utilitariștii din zilele noastre susțin înțelegerea instrucțiunii și cred în mântuirea ei. Curentul acesta a adus cu sine că școalele noastre au interpres cu naivitate edificarea turnului babilonic și nu observă, că dela a ști tot, până la a nu ști nimic nu e decât numai un pas, și că pe lângă mintea încărcată cu doctrine, inima rămâne goală, oăci elementele cari ar trebui depuse în inimă le încroșăm toate în cap.

Senzatii, că am definit cu puține cuvinte și concepția educațiunii, dar am aflat acestea de neapărat de lipsă, pentru că să fie mai evidentă importanța educațiunii și a însușirilor ce numai prin ea le putem câștiga.

Am voit mai departe să ridic din atmosfera aceasta nesănătoasă factorul principal, care singur duce la păstrarea caracterului nostru etnic, și care așa mare influență are la construirea spiritului nostru. În cele următoare vom vedea, care e importanța cea mare ce o are atențiunea în viața noastră.

Atențiunea e concentrarea funcțiilor mentale spre un obiect. Ea nu e calitate separată, ci un mod general al funcțiilor mentale fără de care nici observă, nici aduce aminte, nici închipui, nici raționa nu putem. Centralizarea aceasta a funcțiilor mentale înzădar o căutăm la băiatul mic; oăci atențiunea lui e fragmentară, conține multe casualități, dar puțină voință și pricepere. Pe el impresiunea obiectelor bătătoare la ochi îl atrag. Autor al acestei atențiuni sburdălnice e și ochiul, care neconștient se mișcă. Dacă și-a însemnat un punct, iute fuge spre altul, că nu-i în stare a odihni mult într'un loc. Caută punctul cel mai scilpicios, pentru că acela dă impulsul (impresiunea) cel mai puternic.

Sburdălnicia aceasta a atențiunii poate e în legătură cu aceea, că ei cu mii și mii de obiecte au de a se cunoaște și nu e vreme ca la un obiect să rămână mult timp. Trebuie să vină în ajutor școala, ca să facă atențiunea tenace și continuă.

Atențiunea copilului timp îndelungat o conduce impresiunea externă ce străbate spre simțurile lui. De regulă la copii simțurile, iar la cei mari voința e motorul atențiunii. De aici reiese, că deosebim două specii de atențiune: instinctivă și usitativă. Cea dintâia la copii și animale se iesește involuntar.

Oamenii, cari neconștient se ocupă cu muncă spirituală, sunt în posesiunea atențiunii usitative, sau metodice. Scriitorii, ziaristi, savanții după deprindere multă pot ușor din nou începe și cortina lucrul ce l-au întrerupt odată; dar atențiunea copilului — cu toată bunăvoința — rățăcește, se abate, ideile ce i se ivesc și alte ougete îl alungă departe dela obiect, precum vântul mână fulgii de zăpadă.

Atențiunea metodică sau usitativă e continuă. La atențiune îi asigură continuitatea, neîntreruperea, trezvia, totdeauna interesul și simțământul ce se ține de ele. Lucrul care ne face curioși, ne mână, descurăgează, distrage: face ca mult timp să ne aducem aminte de el. Din contră, care ne lasă indiferenți, reci, iute ni se pierde din memorie. De aici se explică, că băiatul își iubște mama lui, pentru sinul ei dulce, pentru obrazii ce-i surideau de atâtea ori, pentru brațele ce-l cuprindeau des și pentru alte lucruri, cari i-au cauzat bucurie. Motorul atențiunii la copilul mic e simțământul plăcerii, chiar precum e la un Newton, când se aprofunda în cercetările sale.

Vecinica țărână roditoare a interesului ce ține trează atențiunea e: înclinațiunea născută în noi înșine. Se zice: Grădește și ți spun cine ești. Chiar așa putem susține, că dacă la cineva fi cunoaștem obiectul interesării, respective al atențiunii, putem în general să-i spunem caracterul, natura. Putem ști, că e om de toate zilele, sau genial, idealist, sau realist, sincer, tăcut etc.

Pe baza celor zise putem susține: Bucuria, durerea sunt primii factori ce fac activă atențiunea; și precum prin ei se manifestă simțământele și intelectul nostru, atențiunea e în legătură nu numai

cu mintea, ci și cu dorința, aplecarea și așa cu partea morală a naturii noastre.

Tovarășul spiritual al atențiunii e simțul plăcut sau neplăcut; dar atențiunea are și tovarăși externi, sau truștești. Ciobanul când merge primadată la oraș, își cascade gura, înhoală ochii, la vederea caselor mari.

Atențiunea usitativă e vaccinată în atențiunea instinctivă. Aici rezultatul nu dorințele, ci împrejurările îl dau. Deci în aflat numai acomodat trebuie. Dar la tot cazul avem să facem atrăgător aceace nu-i așa; interes avem să creăm față de obiectele neinteresante, ca să fie ce să țină vicioie mintea și voința.

Funcțiunea aceasta a atențiunii fără de încordarea voinței e imposibilă. Voința aici e tot așa factor, ca la muncă mușchiul.

Atențiunea usitativă și munca deci sunt sinonime: Kant are dreptate când zice, că omul e animal, care e silit să lucre.

E drept, că pe unele animale cu lucru anevoios și prin dresare le putem obișnui la atențiune, dar după ce motivele cu cari le-am învățat înceată, înceată și datinile; din contră, care școlar s'a datat la datorințele sale, după aceea din bunăvoință și plăcere lucră; iar când trebuie să stea fără de nici un lucru, se simte nefericit.

Munca la oamenii culti e necesară, oăci ea e succesul atențiunii usitative sau obișnuite.

Chiar pentru aceasta la animale nu suntem în stare să li-o facem necesară. Animalul e așa cu ea, ca maimuța australică cu focul ciobanului. Il înconjură, se încălzește la el, îl părăsește, dar nici odată nu i-a venit în minte, să mai pue pe el vre-un vreas, ca să nu se stângă.

Cu totul altcum e băiatul. Perez ne spune, că un băiat de 6 ani se așază odată la pian și cântă poezia favorită a mamei sale, mai mult de un ceas. Tot acest copil când era de 7 ani a dispărut și creșcătura după lungă căutare l-a aflat în chilă mână-sa. „Ce faci, de așa te-ai pus pe lucru, ca un om mare”, îl întreabă mama. „Învăț o poezie germană, nu-i ceva plăcut — zice băiatul — dar vreau să surprind plăcut pe mama”. Vedeți aici dragostea a ținut trează și în vicioiune atențiunea! (Va urma).

Din România.

Regele Carol și monumentul lui Cuza. În una din zilele săptămânii trecute, domnul Grigore Ghica-Deleni, președintele comitetului instituit pentru ridicarea statuei lui Cuza Vodă, a primit dela mareșalul palatului, dl general Leon Mavrocordat, următoarea scrisoare:

București, 20 Sept., 1910. Casa M. S. Regelui. „Dle Președinte! M. S. Regele dorind a se asocia la frumusea inițiativă ce ești luat pentru ridicarea unui monument în amintirea lui Alexandru Ion I-lu, neuitatului Domnitor al Principatelor Române, a binevoit a-mi da ordin să vă remit suma de 20 mii lei. Primiți, vă rog, d-le președinte, încredințarea distinsei mele considerațiuni. Gen. Adjutant Mavrocordat.

Dl Gr. Ghica Deleni, președintele comitetului pentru ridicarea statuei lui Cuza-Vodă, a trimis M. S. Regelui imediat următoarea telegramă de mulțumire pentru donația de 20,000 de lei:

„Vă rog cu cel mai profund respect să primiți expresia recunoștinței mele pentru marele ajutor, cu care ați binevoit a contribui la înălțarea statuei lui Cuza-Vodă.”

Comitetul de inițiativă, admitând propunerea primăriei Iași, ca statuia să fie așezată în piața din fața administrației financiare, a și început lucrările pentru șezarea pedestalului.

Din protopresbiterate.

Convocare.

Pe Joi în 14/27 Octombrie a. c. convocă onorata preoție din acest tract la conferința preoțască anuală în biserică noastră din comuna Bandul de câmpie cu următorul program:

La 8 ore a. m. serviciul divin cu liturghie îndeplinită de parohii Nicolau Motor, Alexandru Oltean și Petru Făroș. Predică: „La sărbătoare a cuv. Paraschiia” prin parohul Teodor Mircea. Parăstas pentru răposatii din familia Hodoș, antecessorii actualului paroh Zaharie Oprea. Cuvânt ocazional: „Despre istoria bisericii și parohiei noastre rom. gr.-or. din Bandul de câmpie” — prin preotul Pavel Săuiu.

Invocarea Duhului sfânt, deschiderea conferinței și constituirea biroului.

Constatarea celor prezenți și discuție asupra serviciului divin și predicii.

Comunicarea rezoluțiunii Nr. 14568 din 1909 Bis. asupra conferinței din anul trecut.

Alegerea unei comisiuni pentru compunerea programului conferinței viitoare.

Prezentarea rapoartelor anuale ale preoției. Tema: „Despre conviețuirile nelegiuite și măsurile ce sunt a se lua în scopul delăturării lor”, de parohul Parthenie Matei.

Raportul comisiunii pentru programul conferinței viitoare, statorirea locului și eventuale propuneri.

Vizitarea arhivei parohiale.

Inchiderea ședinței.

Murăș-Oșorheiv, la 17/30 Septembrie 1910.

Stefan Russu
protopresbiter.

Convocări la conf. învățătoarești.

Convocă conferința învățătoarească tractuală din protopresbiteratul Zarandului pe Vineri și Sâmbătă în 8 și 9 Octombrie st. v. a. c. la Brad pe lângă următorul:

Program:

1. Vineri la 8 ore a. m. serviciu divin cu chemarea Duhului sfânt.

2. La 10^{1/2} ore deschiderea conferinței în sala I a școalei noastre populare.

3. Constatarea celor prezenți.

4. Constituirea conferinței.

5. „Împletirea coșarilor și folosul lor”, prelegere de învățătorul Alexandru Florea.

6. Lecțiune practică din Geografie: „Cercul pretorial Brad”, cu despărțământul III, de învățătorul Georgiu Jula.

7. „Anastasia Săguna” (pe baza monografiei mitropolitului Săguna de Dr. Lupș), lecțiune practică din istoria bisericească, de învățătorul Ioan Faur.

8. „Dare de seamă despre cea mai bună carte pedagogică românească, cetită în ultimul an”, elaborată de învățătorul Ioan German.

9. „Fracțiunile vulgare”, prelegere de Ioan Fodor.

10. „Discuții relativ la întemeierea de biblioteci tractuale pedagogice, a unei biblioteci pedagogice centrale și a unei reviste pedagogice pentru întreaga metropolie”. Temă lucrată de învățătorul Mihail Stoia.

11. „Escursiuni școlare”. Disertațiune de învățătorul Pavel Lazar.

12. Statorirea programului pentru conferința viitoare, pe baza raportului care îl va prezenta comisiunea permanentă.

13. Alegerea comisiunilor permanente de câte 3 membri pe timp de 1 an, conform punctului 10 alin. 1 și 2 din instrucțiune.

14. Eventuale propuneri.

15. Încheierea conferinței.

Brad, la 15 Septembrie 1910.

Vasilie Damian
protopresb.

Pe baza Circulariului P. V. Consistoriului arhidiecezan Nr. 9581 Școl. din 19 August și a înaltei rezoluțiuni dto 10 Septembrie Nr. 10525 Școl. convocă conferința învățătoarească a tractului Deva și Hunedoara pe zilele 8 și 9 Octombrie st. v. a. c. în școala gr.-or. română din Deva cu următorul

Program:

1. La orele 9 a. m. invocarea duhului sfânt.

2. Deschiderea și constituirea conferinței precum și constatarea celor prezenți.

3. Cetirea ordinului consistorial referitor la conferința trecută.

4. Raportul comisiunilor permanente.

a) despre starea învățământului,

b) despre activitatea extrașcolară a învățătorilor.

5. Dare de seamă despre cea mai bună carte pedagogică românească, de I. Câmpău.

6. Discuții relative la întemeierea de biblioteci pedagogice centrale și a unei reviste pedagogice pentru întreaga metropolie, studiu de Nic. Igna.

7. Despre excursiunile școlare în special, de S. Bogdan.

8. Despre disciplina în școală, de Dimitrie Joandrea.

9. O temă practică din religie, de Nic. Marcu.

10. Cântecul plugarului, poezie cu clasa III, prelegere practică ținută de Petru Doroga și Cornel Ghișă.

11. „A t-héa” cu clasa IV, prelegere practică din punct de vedere economic și natural de I. Câmpău.

12. Multiplicarea cu numerii întregi dela 1—1000, prelegere practică de I. Jula și I. Popoviciu.

13. Stabilirea programului conferenței pentru anul 1911.

14. Propuneri și încheierea conferenței.

Invățătorii, cateheții și preoții sunt îndatorați să participe la această conferință.

Deva, la 22 Septembrie 1910.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Din despărț. „Asociațiunii“.

Convocare.

Incredințat din partea Comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” cu înființarea unui despărțământ cu sediul în Mărgărita, am onoare a invita pe toți intelectualii și poporul român din Mărgărita și împrejurime la

adunarea de constituire,

ce se va ține la Duminecă, 16 Octombrie n. a. c. la orele 3 p. m. în sala cea mare a otelului „Margit” din loc, cu următorul program:

1. Deschiderea adunării și constituirea ei.
2. Constatarea membrilor înscriși.
3. Alegerea directorului și a comitetului despărțământului.
4. Statorirea comunelor, cari vor aparține despărțământului.
5. Eventuale propuneri.

Mărgărita, la 27 Septembrie n. 1910.

Dr. Dionisie Stoica.

NOUTĂȚI.

Dela cassa arhidiecezană. La colecta pentru nenorociții din Banat, pe lângă suma din trecut de 20,640 cor. 33 fil. au mai intrat următoarele sume, dela: Valea Brad 18 cor. 40 fil. Gialacuta 5 cor. 70 fil. Stăna (Ung.) și filia Ciurerna 27 cor. 56 fil. Banpotoc 16 cor. 70 fil. și filia Chimindia 22 cor. 32 fil. Chezdi Mărtănuș 56 cor. 24 fil. Aciliu (intre cari parohul cu 20 cor.) 62 cor. Galați (prot. Abrud) 37 cor. 80 fil. Cetea 48 cor. 60 fil. Negrilești 10 cor. 4 fil. Geaca 84 cor. Gârda de sus și filia Neagra de sus 57 cor. 34 fil. Bățălar și filia Bretea rom. 10 cor. Jibert 10 cor. Suma 466 cor. 70 fil. La olaltă 21,107 03 fil.

Proces de agitație. Vinerea trecută s'a înmănat domului Vasile Goldiș acuza procuraturii din Arad, pentru motivul că la o adunare electorală din Șoimuș, ținută în Mai, ar fi agitat pe aderenții săi în contra partizanilor lui Tagányi.

Congregațiuni. În 14 Oct. n. se va ține congregația ordinară de toamnă a comitatului Târnava mică, iar în 17 Oct. a comitatului Făgăraș. La ordinea zilei sunt mai multe obiecte importante în amândouă congregațiunile amintite.

Omagiu pentru Monarhul nostru. Consiliul municipal din Berlin a hotărât să propună, ca Pișta Operei din capitala germană să primească numirea de *Pișta Francisc Iosif I.*

Pregătiri. Intelectualii blăjeni s'au întrunit Duminecă după amiază în 2 Oct., ca să hotărască din bun timp asupra măsurilor ce trebuie luate în vederea sărbătorilor împreunate cu adunările „Asociațiunii” și a „Societății pentru fond de teatru”, ce se vor ține anul viitor la Blaj. Afară de punctele obișnuite la asemenea ocazii, se va organiza o *expoziție* din partea meseriașilor.

La manevrele armatei române din anul acesta, cum anunță Monitorul Oficial, Majestatea Sa Regele Carol I. nu va lua parte, din cauza că starea sănătății suveranului nu permite oboseli și zdruncinări.

Folclor. Adăm dintr'un ziar de dincolo, că vara aceasta doi absolvenți ai cursului de filologie romanică au întreprins o călătorie la frații români din Sărbia. Căutându-l pe jos vre-o 30 de sate, au adunat un bogat material lingvistic, care zace neexploatat în țara aceasta atât de apropiată de noi. Materialul adunat este compus din balade sau cântece bătrânești, cu o bogăție de forme neobișnuite, care ar fi păcat să dispară fără a fi cunoscute și studiate.

Reprezentările festive în Bayreuth. Din München se vestește, că s'a stabilit programa reprezentațiilor festive ce se vor ține în 1911 în Bayreuth. În vestitul teatru, construit pentru operele lui Wagner, se vor cânta începând din 23 Iulie următoarele opere: „Parsifal” de șapte ori, „Ring der Nibelungen” de două ori și „Meistersinger” de cinci ori. Multe persoane din străinătate își anunță de pe acum sosirea la Bayreuth.

Carne din Argentina în Viena. Guvernul austriac a încuviințat hotărârea consiliului municipal din Viena cu privire la importul de carne din republica americană Argentina. Deocădată se vor aduce, de probă, 25 de mii kilograme carne argentinică. Transportul acesta va sosi cât de curând la Triest, și de acolo la Viena.

Boale de vite. În comitatul Timișului bântue în mare grad boalele de gură și de unghii. În Timișoara s'a urcat grozav prețul cărnii de vită.

Un curs postal. Au sosit în Viena nouăsprezece funcționari de poștă trimiși de guvernul chinez, ca să studieze în teorie și praxă felul de administrație al poștelor austriace. Cursul acesta va dura șase luni. De mai mult timp stăpânirea din China, întocmai ca și cea din Japonia, a introdus în serviciul poștelor sale publicațiunile specialistului Scherer, folosite în Austria.

Mare manifestație pregătesc anarhiștii pentru a comemora ziua de 12 Octombrie, când se împlinește anul dela executarea lui Ferrer în Spania.

Cuvânt eternizat. Impăratul german Wilhelm II, când a fost mai în urmă la Viena, a ținut la primărie a vorbi, care a făcut o adâncă impresiune și a fost furtunos aplaudată. Consiliul municipal vienăz a hotărât acum, să nemururească cuvântul împăratului Wilhelm: cuvântarea întregă va fi adăscă săpată cu litere de aur pe o tablă de marmură, iar tablăa aceasta va fi eșezată pe vecie în sala mare a consiliului municipal.

Trăsnet. O furtună s'a deslănțuit în 7 Octombrie asupra orașului Spalato. Fulgerul a izbit în domul, care a fost odinioară mausoleul lui Diocletian (294—305), prigonitorul creștinilor.

Armata Portugaliei. În cea mai nouă revoluție, care a pus sfârșit unui regat și a proclamat republica, armata portugeză a avut un rol de căpetenie. Armata aceasta are o particulară organizare. Inșurirea sa cea mai bătoare la ochi consistă în faptul, că două din trei părți ale ofițerilor se recrutează din soldați de rând, abea a treia parte din ofițeri a terminat o școală militară. Intr'o astfel de armată se înțelege, că nu poate să fie vorbă de adevărată disciplină militară. Portugezii cu toate acestea țin foarte mult la armata lor. Adevărat se putea observa, cum poporul din Lissabon abia saluta pe regele său, când trecea în trăsură; din contră, dacă se ivea o trupă de soldați cu drapelul în frunte, publicul totdeauna saluta sgomotos. În armata portugeză sunt cam 30 de mii de soldați, un regiment de infanterie are 28 de ofițeri, și 469 de soldați și subofițeri. Ofițeri activi în vreme de pace sunt o mie șase sute cincizeci, în timp de război sunt trei mii de ofițeri și cam 250 de mii de soldați. Marina portugeză are vreo 10 vase de război.

Teatru orășenesc. In curând Jassy-Fregoli.

Omor pe scenă. În orașul spaniol Cartagena, cu prilejul unei reprezentații teatrale, un actor a năvălit pe scenă și a strâpsn în gât pe directorul său, din cauza că acesta îl lăpădase din trupa sa. Actorul furibund a fost îndată arestat.

Cetățeanul amestecat de băntură. Lucrătorul Iosif Maulik într'una din sările trecute voia să sară în apă de pe malul Dunării în Budapesta. Cățiva corăbieri au reținut pe candidatul de sinucidere și văzând că e beat tun-l-au dus la poliție, unde a fost închis peste noapte. Dimineața când candidatul s'a deșteptat cu capul treaz, a zis funcționarului dela poliție: „Vă mulțumesc, domnilor, că nu m'ați lăsat să mă sinucid, am cinci copii mărunt, și dacă eram în toată firea, nu mă puteam hotărâ să fac așa prostie”.

Mulțamită. Parohienii comunei Galați mulțumim și pe această cale iubitorului nostru protopop dlui Gregoriu Pletosu pentru donația frumoasă de 25 cor. ce a făcut-o în favorul „fondului luminător” din care se provăd elevii cu reconvizite și cărți, și care servește pentru înmulțirea bibliotecii comunale, dorindu-i viață îndelungată și plină de fapte cari numai spre cinstă și binele obșteșc servesc.

Coroane eterne. Neconsolatul paroh Ioan Duma din Săcalul de pădure (prot. Reghin), dăruiește „fondului Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibiieni”, anume întru vecinica odihnă a tatălui său, George Duma cor., 10. La acelaș fond au mai dăruit: Ghenadie Bogoevici, protosinel (Budapesta), 2 cor.; Stefan Armenky, metalurg (Lugoș), 60 bani, Victor Selăgianu, par. (Săcămaș), soția sa Aurelia n. Luch și fiul lor Ionel, 1 cor.; Ioan Dandea, paroh în Șasa și soția sa Elisabeta n. Gligor (Ponorel) 2 cor.; și Victor Papiu, măestru funar (Alba Iulia), 1 cor.; nuntași nou căsătoritorilor Iacob Herța, croitor (Orăștie) și Eva Eugenia Cătană, croitor (Mohn) cor. 222 și Dr. Pompiliu Nistor medic (Zernecki), 1 cor.

Pentru inundații din comuna Hărgăni a binevoit institutul de credit și economii „Economul” a trimite suma de 50 coroane institutului de credit „Zărăndeană” spre a-i distribui celor năpăstuiți din acea comună. Direcțiunea acestui institut a și împărțit suma la 10 familii mai sărmăne, a 5 cor. Cei împărțitași sunt următorii: 1. Cornel Pop, 2. Boticiu Ion I. Petru, 3. Popa Iosif I. Nicolae, 4. Demian Lazăr Macaveiu, 5. Toma Petruț I. Nicolae, 6. Sav Avram I. Ianeș, 7. Văduva Popa Iosif, 8. Sărb Petru I. Nicolae, 9. Lăpădat Maria din Techereu, careia i-a trāsnit casa și 10. N. N. Pentru această maritimă contribuție, numitului institut i-se aduce în numele celor năpăstuiți mulțamită. Tot asemenea și institutului de credit „Zărăndeană” pentru suma de 50 cor. pusă la dispoziția epitropiei bisericii noastre în scopul reparării palanului din jurul grădiniș școlare. Nicolae Mateieș, paroh.

Cercul Henry. În drumul său spre București cercul Henry se va opri zilele acestea în Sibiu, unde va da câteva mari reprezentațiuni. Acest cerc este unul dintre cele mai vestite, și călătorește în două trenuri speciale. Are 129 de cai și un număr personal artistic. Programele sale conțin tot ce este mai senzational și chiar unic în felul său. Intre alte noutăți se vor reprezenta scene de vânătoare, tablouri orientale din India, producțiuni admirabile cu câni, cai, cămile și patru elefanți; se vor vedea 12 cabili; va sosi și trupa Benediti, numită aeroplanelor vii ș. a. Afășele vor arăta preciz ziua și locul reprezentațiilor.

Poșta redacției.

D-lui C. în P. Adresa d-lor ingineri Dușoi și Leuca este Brașov Târgul Cailor Nr. 10.

O carte nepotrivită.

Dare de seamă.

(Pr. D. Voniga: Mizerie, boală, crimă și degenerare, sau alcoolismul și urmările lui. Orăștie 1910).

Dacă ai citi cuprinsul cărții fără „introducerea”, nu ți-ai putea da seamă în ce scop și după îndemnul cui s'au putut scrie cele 86 de pagini și ai putea bănuie unele lucruri rele. De pildă, văzând prețul cel mare ai putea bănuie, că scriitorul ei a avut în vedere câștigul bănesc numai, ori examinând indeosebi unele părți, ca: „și știindu-se, că beutura vinului la masă și în ospete este un obicei, o regulă, nu voiu stărui pe lângă abținerea totală, ci sfătuiesc pe cei ce fac întrebuințare de vin, să-l bea cu cumpăt și numai la timp potrivit”, ori „berea luată în cantitate mică și cumpătat nu este vătămătoare pentru organism, iar pentru oamenii sănătoși și muncitori este o beutură răcoritoare și întăritoare”, ori: „bea toată lumea, — nu-i vorbă, și nimeni nu se încearcă a împiedeca lumea în cursurile ei. Datorința celor chemați este a regula numai anormitățile observate în viața omenească, a îndrepta pe cei escesivi la trai regulat și pe cei păcătoși la virtute. Nu enunțăm nici noi principiul abținerei totale, având convingerea, că lupta ni-ar fi zadarnică și munca noastră n'ar produce rezultatul dorit...” și putea crede că preotul Voniga a fost inspirat de insistențele vreunui berar, ori producător de vinuri!

Ca să lămurim chestiunea, să vedem ce ni se spune în introducere. Vedem, că această carte a fost scrisă potrivit unui ordin dat de către P. S. Sa, dl episcop al Aradului I. I. Papp, și că scriitorul ei s'a înrolat la luptă cu lucrarea de față. Negreșit, vinovat nu este P. S. Sa, domnul Episcop, care nu putea să știe, că se va găsi să scrie împotriva alcoolismului ci-neva, care nu cunoștea chestiunea și deci trebuia să o studieze întâi adânc și imparțial, precum nu e vinovat nici omul, care își comandă o păreche de ghețe, și cel ce i le face e un cârpaci, doar că pe urmă trebuie se suferă urmările. Cu cartea despre care vorbim e mai rău, fiindcă ideile cele multe greșite și îndemnătoare la beutură, precum și părerea hotărâtă, că abținerea totală nu e bună, le cetesc mulți de aceia, cărora le pare rău că în anul 1910 se mai poate scrie o carte așa de neserioasă, plină doar de vorbe goale, cât și de aceia, cărora învățăturile adevărate le ar fi fost de folos. În loc să ajute lupta sfântă împotriva alcoolismului, conform dorinței P. S. Sale, Episcopului din Arad, cartea preotului Voniga o îngreunează, iar pentru cei cari nu stau să judece, poate fi vătămătoare. În loc de binecuvântare — blăstăm!

La urmă stabilesc, pentru că și preotul Voniga să le învețe, următoarele adevăruri scoase, fie din studiile învățătorilor, fie din experiența de ani de zile făcută în toate țările și la toate popoarele:

1. Toate beuturile, atât cele destilate, cât și cele fermentate, conțin aceeași otrăvă narcotică, alcoolul, deci toate sunt vătămătoare. Numai cantitatea de alcool diferă, fiind în ordine crescândă, astfel: bere, vin, rachiu etc.

2. Chiar cantități foarte mici de beuturi alcoolice strică omului și au o influență degeneratoare asupra urmașilor. Cele din urmă experiențe în această chestie sunt ale prof. Taav. Laitinen din Finlanda.

3. Beutura cumpătată, ca armă împotriva alcoolismului, nu e de loc folositoare, sau în ori ce caz prea slabă față de un dușman atât de puternic și viclen cum e alcoolul. Nici odată n'a scăpat un bețiv, care și-a propus să bea pe viitor cumpătat. Abținerea deplină singură poate ajunge la această țintă. Și beția unui popor întreg nu se poate lecu cu alte mijloace, decât cu ale oamenilor rășleți. (Prof. Bunge, Elveția).

4. Niciări societățile de cumpătare nu au ajuns la rezultate desăvârșite și îmbucurătoare; societățile de abținere totală însă sunt pretutindenea recunoscute ca cele mai bune, sunt încurajate de către guverne, și numărul lor și al membrilor lor crește mereu! Cea mai mare de acest fel e Ordinal Bunilor Templieri, care numără azi peste 1,300.000 de luptători!

Atât credem că s'ajunge.

Gheorghe Șterbă
București,
secretarul revistei „Antialcoolul”.

FRĂȚII NEMÉNYI:
Grand-Hotel „Savoy”

Budapesta, József-körut. Telefon: 154—08. Hotelul cel mai nou, mai modern și de primul rang al capitalei, situat în centru. 120 odăi. Saloane de cetit și conversat. Încălzire centrală cu aburi. Odaie de scaldă. Lift. Vacuum cleaner. Apă caldă și rece în fiecare odaie. Legătură cu tramvaiul electric, către toate garile. Prețuri moderate. Serviciul cel mai conștientos.

Nr. 450/1910.

(395) 2-3

Concurs.

Prin rezoluția Prea Vener. Consistor de dto 6/19 April a. c. Nr. 4119/Bis, pensionat fiind parohul din parohia de clasa II (a doua) **Chintelnice**—Kentelke în tractul Bistriței și astfel parohia devenind vacantă, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor pretești dela stat.

Dela concurenți se cere calificațiunea completă prescrisă de regulament pentru parohii.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis, în care timp concurenții, pe lângă observarea restricțiunilor regulamentare și pe lângă prealabila încuviințare din partea oficiului protopresbiterial, se pot prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare în parohie la biserică spre a cânta, predica, respective celebra.

Bistrița, 2/15 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregorin Pletosu
protopresb.

Nr. 489/1910.

[391] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala gr. or. română din comuna **Varmaga** protopresbiterialul Devei se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor. în bani gata din repartițiune, cuartir și lemne de foc în natură.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial și înainte de alegere să se prezente poporului.

Deva, 15 Sept. 1910.

Oficiul protopresbiterial al tractului Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 354/1010 of. presb.

(398) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune de paroh pelângă neputinciosul paroh Ioan Goron din parohia de clasa a III-a Esc prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima lui apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din venitele parohiei fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții vor avea ași așterne rugărilor concursuali, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și a se prezenta în timpul și modul prescris în regulamentul parohial congresual în vre-o Duminecă ori sâmbătoare la biserică din parohie spre a cânta predica și eventual a celebra sf. liturgie.

Deș, 9 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterial al tractului gr. or. Deș în conțelegere cu comitetul parohial.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Ad. m. pp. 970/1910.

(399) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala confesională din comuna **Șebeșul mare** prin aceasta se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună la acest post sunt:

a) 200 cor. din repartiție dela popor.
b) 400 cor. ajutor dela Ven. Consistor.
c) 400 cor. întregire dela stat ce se va esopera.
d) 50 cor. relut de cuartir și 20 cor. pentru grădina.

e) Cincuenalele prescrise se vor esopera dela stat după un serviciu neîntreput de 5 ani la această școală.

Concurenții au ași așterne suplicile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului până la termenul sus indicat și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare la sf. biserică spre a fi cunoscuți poporului.

Ceice vor dovedi că sunt în stare să formeze cor bisericesc și știu muzica instrumentală, vor fi preferați.

Cluj, 18 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Aviz!

Numai acela e Săpun Schicht
veritabil, care poartă numele

Schicht.

și marca căprioarei.

(190 b) 5-5

Dela **Librăria arhidiecezană** se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „Valra luminoasă” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Vițe de vie foarte frumoase și mari!

Fiecare cultivator de vie, care are lipsă de viță frumoasă, mare și curată, să le privească pe acelea deja acum în școalele de vierit și să-și acopere trebuințele de acolo de unde cu prețul cel mai puțin capătă cea mai bună plantă. Spre privirea locuitorului meu de școală de vierit, afară din cele frumos, cu peste 1/2 milion vițe de vie în cele mai deosebite sorte de striguri de vin și de masă, invită respectuos proprietarul aceleia,

Simon Nemenz,

posesorul primei școale de vierit din Reichsdorf Nr. 121 posta Riomfalva.

Cataloge la cerere gratuit și franco!

(360) 5-

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad,
casa „Billroth” lângă Sprudel.

(387) 70-

Viță de vie altoită

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscută și solida firmă:

Prima plantatiune de vițe de pe Târnave.
Proprietar: **FR. CASPARI**,
Mediaș Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog gratuit! Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fi care posesor de vie a și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. [383] 3-25

Imi iau voie a aduce respectuos la cunoștință Onoraților mei mușterii că **Salonul meu de modă de pălării** (mai înainte Strada Cîsnădiei Nrul 18), dela **1 Iulie** se afli

Strada Cîsnădiei Nrul 16

îndărăt în curte, etagiul I, și în urma regiei considerabil mei mici sunt în plăcuta poziție de a calcula **cele mai eftine prețuri**.

Și mai rog pe Onorații mei mușterii, ca în interesul lor propriu să îngrijească deja acum **modernizările necesare**, căci mai târziu din cauza lucrului mult nu se vor putea face decât cu întârziere.

Cu toată stima:

Rosa Neumann.

(363) 4-5

Se primesc fete la învățat.

THE CAMPBELL

renumita fabrică engleză de motoare, livrează cele mai bine construite și durabile

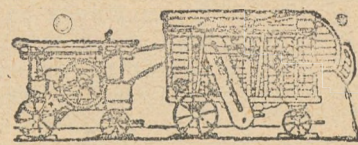
Motoare și Locomobile

cu Benzin
Ulei crud
Gas . . .

Circularea

cea mai ieftină
cea mai sigură
cea mai neimpiedecată

Prețuri eftine. Condiții favorabile de plată. Garanție în toată prvința.

Agent general:

(380) 2-26

Korányi Victor, BUDAPEST, VI., Liszt Ferencz-tér Nr. 9.
Telefon 64-64.

Vindecă beția,

înainte de ce bețivul vatămă legea.

Scapă-l înainte de ce alcoolul îi ruinează sănătatea, pofta de muncă și averea, sau înainte de ce moartea face imposibilă scăparea.

Alcolinul e un surogat pentru alcool și ajută, ca beutorul să se scârbească de beuturi alcoolice.

Alcolinul e cu totul **nestricăcios** și ajută atât de intensiv, încât și marii beutori nici când nu recad.

Alcolinul e cea mai nouă invenție a științei în direcția aceasta și acelaș a scăpat mii de oameni din lipsă, mizerie și ruină.

Alcolinul e un preparat ușor de descompus, care de ex. femeia îl poate pune în dejunul bărbatului său, fără ca el să observe ceva. În cele mai multe cazuri respectivul nici nu înțelege, de ce nu mai poate suporta spirtul, ci crede că beutura prea multă e cauza acesteia, tocmai cum anumite mâncări le urăști, dacă le-ai gustat prea mult.

Alcolinul să-l de-a fiecare tată fiului său, studentului, înainte de ce cade la examen, și dacă nu e aplicat spre beutură, totuși alcoolul îi strică creierul. În general toți cari n'au destulă putere de voință de-a se reținea dela beuturi alcoolice, să ia o doză de Alcolin. Același e cu totul nestricăcios. Respectivul își conservă sănătatea și cruță mulți bani, cari altcum îi cheltuește pe vin, bere, rachiu sau liquer.

(387) 3-10

Preparatul Alcolin costă **10 cor.** și se trimite după solvire anticipativă sau prin ramburs numai prin:

Alcolin Institut, Copenhaga 1877 Danemarca.

Epistolele sunt a se franca cu 25 b., cartele postale cu 10 bani.

Vinuri excelente!

Telefon Nr. 185.

Excelente vinuri de **Ménes-Magyarád** garantat natural curate, în sticle.

Vin de masă per litru	K	—70
Schiller	"	—60
Risling	"	—80
Bacator	"	1—
Vin roșu	"	1—
Muscatell	"	1—
Tokaj de Somorodin per 1/2 litru	"	140

Inclusive darea de consumație.

La cumpărare mai mare cu prețuri en gross.

Oferez:

Lemne de fag pentru foc, prima tăiate și netăiate.

Leopold Neumann,

Strada Cîsnădiei 16, str. Bruckenthal 9.

(127) 15-26